

FOTO: WWW.BISKUPIJA-SISAK.HR

Državni tajnik Miklós Soltész u posjetu biskupu Vladi Košiću

3. stranica

Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom u Santovu
4. – 5. stranica

Pomozimo Karlovcu, gradu prijatelju!
10. stranica

Hodočasnički dom u Sumartonu
14. stranica

Najkraći put

Nikome nije lako u današnje vrijeme. Mnogi strahuju od zaraze, neki su izgubili posao ili se boje gubitka radnog mjesta, imaju financijskih problema, izolacija je već teško podnošljiva, mnogi se osjećaju usamljeno, nedostaju druženja i odlasci na kulturne i sportske priredbe, patimo zbog premlako kretanja, a prema vijestima na početku smo trećeg vala pandemije i vjerojatno nam slijedi lockdown. Na izmaku smo snaga i u svima raste nestrpljivost. Pandemijska kriza izaziva razne reakcije kod ljudi, oni koji su i inače zatvoreniji možda se još više zatvaraju, što može vrlo loše utjecati na njihovo mentalno zdravlje, drugi su nestrpljivi zbog ograničenja, u njima raste napetost pa se u iščekivanju cjepiva posvađaju čak i s prijateljima i rođacima, npr. zbog redoslijeda cijepjenja, zbog čega je netko prije došao na red, zašto je netko mogao dobiti jednu vrstu cjepiva, a netko samo drugu, a naravno, ima i onih koji koriste svoj položaj pa se cijepe preko reda. Sve je to ljudski, ali vjerujem da ljudi u većini slučajeva jedno drugima žele dobro. Srećom ima i ljudi koji suosjećaju s drugima u strahu, samoći i bolesti. Svi mi koji možda i nismo toliko usamljeni podjednako trebamo partnere za razgovor kako bi smo se bolje nosili s ovom situacijom. Pandemijska kriza zbog držanja razmaka i zbog potrebne izolacije razdvaja čak i šire obitelji, pomislimo samo na one koji su u domovima za starije ili na stare roditelje koji se zbog straha od virusa mjesecima ne viđaju s unucima i djecom. U takvim teškim situacijama uvijek nam je pri ruci najbolji lijek, a to je osmijeh. Duhovitost i humor vrlo su važni za duševno zdravlje. Tko se često i rado smije, obično ima pozitivan stav prema životu, a ne zaboravimo ni izreku: „Između dva čovjeka najkraći put je osmijeh“. Osmijeh je izraz radosti, zadovoljstva, ljubavnosti, pokazati komu smiješak odaje prijateljski odnos i povjerenje, a u prijateljstvu se mogu činiti čuda. Dok se onima koji su usamljeni, koji su nestrpljivi i svađali bi se obraćamo s osmijehom brže će nestati i ovi problemi koji nas sada okružuju. Stoga uvijek imajmo na umu: obraćajmo se s osmijehom, nasmiješimo se drugima, jer osmijeh je najkraći put kojim se dolazi do usamljenog čovjeka i s kojim već ni svađe nisu toliko važne. *Beta*

Glasnikov tjedan

Zanimljivo je kako se do sada nitko od Hrvata u Mađarskoj nije bavio teškim godinama života u vremenima koja su bila itekako teška i kobna i za Hrvate u Mađarskoj. A povijest Hrvata u Mađarskoj je zasigurno kroz dva-

deseto stoljeće, nakon Trianona, i drugog svjetskog rata bila više nego bremenita. Mnoga su pitanja teška i „osjetljiva“. Mnoga imena hrvatskog javnog i političkog života pedesetih i šezdesetih godina dvadesetoga stoljeća dio su neispričanih i neistraženih događaja. Susjedi uvijek ostaju susjedi i onda ako su fizički prestali to biti, jer je jedan odveden, a drugi je ostao na svom ognjištu. Ljudi uz granicu su izloženi vjetrovima povijesti, nekada hladnijima, nekada toplijima.

Hrvati u Mađarskoj su većinom ljudi uz granicu, bili i ostali, izuzev nekoliko etničkih enklava u dubini danas mađarskog prostora. Krajem veljače se već više od dvadeset godina obilježava Dan sjećanja na žrtve komunizma, a kao spomen na 25. veljače 1947., kada su sovjetske vlasti uhitile generalnog tajnika Nezavisne stranke malih posjednika Bélu Kovácsa i deportirale ga u Sovjetski Savez. Bila je to prva faza procesa u kojem je Komunistička partija počela totalitarnu jednopartijsku diktaturu. Uništavajući protivnika. Posebice se nitko nije bavio razdobljem Informbiroa niti mekom diktaturom koja je uslijedila nakon 1957. godine. Niti žrtvama komunizma, pogotovo ne onih koji nisu rehabilitirani nakon Staljinove smrti.

O Hrvatima izgnanim u radne logore jedva da ima spomena, tek nekoliko spomen-obilježja po hrvatskim naseljima, o žrtvama Informbiroa također se skoro ništa na hrvatskom jeziku ne može pročitati. Tek nekoliko zabilježenih subjektivnih sjećanja od devedesetih godina naovamo. Brojni su Hrvati na ovaj ili onaj način bili žrtve vremena u kojem su živjeli. Oni koji su bili intelektualci ili kulaci ponaosob. Od prisilnog rada, fizičke i duhovne torture

do dugih godina zatvora. Ovisno gdje su se našli i kome su bili na putu. Prisilni rad, izgon iz doma, oduzimanje imovine, izmišljene optužbe... Tako su i Hrvati iz hrvatskih sela bili žrtve kolektivizacije, diktature i jednoumlja. Nisu bili izuzetak. Ovih mi je dana jedna čitateljica na moje pitanje tko je iz Mlinaraca prognan na Hortobágy odgovorila obitelji Józsefa Glogovecza, Györgya Trojka, Mátyasa Prosenyáka, Istvána Szalaija, Józsefa Lajosa, Józsefa Glogovecza... Evo svih imena: József Glogovecz st., Józsefné Glogovecz st., József Glogovecz ml., Józsefné Glogovecz ml., József Lajos ml., Józsefné Lajos ml., György Trojkó st., József Trojkó st., István Szalai st., Istvánné Szalai st., Károly Szalai, Károlyné

„Ljudi uz granicu su izloženi vjetrovima povijesti, nekada hladnijima, nekada toplijima.“

Szalai i njihov sin Károly Szalai, Mátyás Prosenyák, Mátyásné Prosenyák i njihova djeca László, Erzsébet i Katalin. Iz Serdahela su odveli 29 osoba (pet obitelji) koje su se vratile u jesen 1956. godine. To su Vince Balazsin, Vincéné Balazsin, Katalin Balazsin, József Tislér, Józsefné Tislér, József Hederics, Józsefné Hederics, József Hederics ml., Rémus Matola, Rémusné Matola, Vince Kanizsai, Vincéné Kanizsai, József Kanizsai, István Kanizsai, Istvánné Kanizsai, Mária Kanizsai, József Kobra, Józsefné Kobra, Vincéné Kotnyek, József Tkálec, Józsefné Tkálec, Aranka Tkálec, József Tkálec ml., Rémusné Tislér, István Tislér, Istvánné Tislér, Anna Tislér, Jolán Tislér, Elemér Tislér.

U Hortobágyu su 1950. godine nasilno odveli i ljude iz Pustare, Murskog Krstura, Petribe i Sumartona. Nisu svi bili na jednom mjestu, u dvanaest logora su bili.

Iz Hortobágya je obitelj Marije Kanizsai puštena 1953. godine, ali se još tri godine nisu mogli vratiti u Serdahel. Stanovali su na Čepelu, na Balatonu, u Kaniži, kako bi se listopada 1956. vratili u Serdahel. Nakon šest godina izgnanstva.

A onda još nismo ni govorili o 1949. kada je zatvorena granica nakon što su Jugoslavija i Tito skrenuli s pravoga puta. Hrvati i njihova naselja bili su pod posebnim povećalom.

Pokucali su na prozor onima koji nisu imali sreće i odveli ih u noćnim satima, neke same, a neke s obiteljima i paketom od 50 kilograma kojeg su trebali zapakirati za sat vremena. Ljudima uz granicu.

Branka Pavić Blažetin

Državni tajnik Miklós Soltész u posjetu biskupu Vladi Košiću

Sisački biskup Vlado Košić susreo se 18. veljače u Velikom Kaptolu u Sisku s državnim tajnikom za vjerske i međunarodne odnose Ureda predsjednika Vlade Mađarske Miklósom Soltéšom te biskupom Reformirane kalvinske Crkve Péterom Szennom, donosi portal sisačke biskupije.

U delegaciji koju je primio biskup Košić bili su i veleposlanik Mađarske u RH Csaba Demcsák, predsjednik Crkvene pomoći Mađarske reformirane kalvinske Crkve István Oláh, ravatelj Crkvene pomoći Márton Juhász, savjetnik za politička pitanja dr. Pál András Téglásy, predsjednik Hrvatske državne samouprave u Mađarskoj Ivan Guban te savjetnik i voditelj Ureda za gospodarske odnose Veleposlanstva Mađarske u RH Tamás Bakó, a susretu su nazočili i generalni vikar biskupije mons. Marko Cvitkušić i ravateljica Caritasa Kristina Radić.

Povod susretu bila je predaja novčane donacije Mađarske reformirane kalvinske Crkve Caritasu Sisačke biskupije u iznosu od 13 000 eura, kao i upoznavanje biskupa s planovima Mađarske Vlade vezanima za pomoć u potresu stradalom području.

Državni tajnik Miklós Soltész sažeo je ukratko donacije mađarskih karitativnih or-

U posjetu Caritasu Sisačke biskupije

FOTO: WWW.BISKUPIJA-SISAK-HR

U delegaciji Miklósa Soltésza bio je i predsjednik HDS-a Ivan Guban

ganizacija, crkvenih i svjetovnih, istaknuvši kako je do sada za stradale što novčanih, a što donacija u naravi u Hrvatsku upućeno u vrijednosti od 300 000 eura. Jedan dio je stigao i u Caritas, a pomoć su primile i razne svjetovne organizacije koje se brinu za potrebite. Državni tajnik je podsjetio i na namjeru Mađarske Vlade da izgradi crkvu u Žažini kao i Prvu osnovnu školu u Petrinji, a istaknuo je i kako će u određenom iznosu pomoći i obnovu glavnog oltara crkve Uznesenja BDM u Remetama. Također, Mađarska će vlada organizirati ljetovanje za 250 potresom pogođene djece na otoku Pagu i u Mađarskoj.

Sisački biskup Vlado Košić zahvalio je državnom tajniku Soltéšzu, biskupu Szennu i svim gostima na svemu što čine, poručivši kako je to znak blizine i prijateljstva mađarskog naroda i Crkve. Biskup je upoznao goste s činjenicom kako se u 31 župnoj

crkvi od prosinca ne mogu slaviti mise jer su ili srušene, ili teško oštećene te se sada traži prikladno privremeno rješenje za pastoralne potrebe. Biskup je poručio i kako je zadivljen i neizmerno zahvalan na inicijativi Mađarske Vlade da sagradi crkvu u Žažini, jer ispred nas je duga i teška obnova i domova i sakralnih objekata. Na kraju biskup je istaknuo kako ova današnja donacija Reformirane kalvinske Crkve donosi i jednu bitnu ekumensku dimenziju zajedništva.

Nakon radnog sastanka u Biskupijском ordinarijatu gosti su svoj posjet Sisku završili u Caritasu Sisačke biskupije.

Pripremila: Branka Pavić Blažetin

Razgovaralo se o načinima pomoći

Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom u Santovu

Zaključeno polugodište, slijede prijave u srednje škole

Uskoro bi mogla početi II. faza izgradnje santovačkog obrazovnog centra

Hrvatska škola u Santovu jedna je od prvih hrvatskih škola: utemeljena je u jesen 1946. godine, a pored pečuške i budimpeštanske ustanove jedina je opstala do danas od dvadesetak hrvatskih škola koje su tada utemeljene u malim bačkim i baranjskim naseljima. Ove godine škola obilježava 75 godina postojanja. Upravljanje nad santovačkom školom Hrvatska državna samouprava preuzela je ugovorom o suradnji 2000. godine, na zahtjev mjesne samouprave koja je to krajem 1990-ih godina inicirala zbog poteškoća pri financiranju dvaju vrtića i dviju škola. Nakon izmjena narodnosnog zakona, koristeći se zakonskim mogućnostima HDS je 2004. godine zatražio preuzimanje ustanove, koju je mjesna samouprava sukladno zakonu trebala predati u trajno vlasništvo. „Slučaj“ santovačke škole bio je povijesni događaj, jer ona je bila prva narodnosna obrazovna ustanova uopće koju je u vlasništvo preuzela neka državna narodnosna samouprava, čime je započela izgradnja kulturne autonomije narodnosti u Mađarskoj, utvrši time put i drugim narodnostima, odnosno obrazovnim ustanovama.

Ravnatelj Joso Šibalin

Krajem siječnja u santovačkoj Hrvatskoj školi održana je ocjenjivačka sjednica prvog polugodišta, a zatim i sjednica nastavničkog vijeća. U međuvremenu osmaši su sudjelovali i na prijemnim ispitima za prijavu u srednje škole iz mađarskog jezika i matematike. Iako je od 11. studenog na snazi izvanredno stanje, tekuća školska godina odvija se u redovnim okvirima.

Nova zgrada učeničkog doma i vrtića

„Nastava u osnovnim školama pa i u santovačkoj hrvatskoj školi od početka tekuće školske godine odvija se prema godišnjem planu, istina, pod strogim epidemiološkim mjerama“, kazao nam je uz ostalo ravnatelj Joso Šibalin. Prema njegovim riječima, nisu mogle biti održane nikakve priredbe, nije bilo čak ni zbornog pjevanja niti sportskih natjecanja, dakle, ništa od onoga što prelazi razredne okvire, jer su zabranjena sva okupljanja, pogotovo školska. Ali, zato su se po razredima mogle održavati razne kulturne aktivnosti. Premda nisu mogli održati tradicionalni školski božićni program, učenici su pod vodstvom vjeroučiteljice, putem Facebooka online uvježbali pastirsku igru betlemara, koja se mogla pratiti na školskoj Facebook stranici. Žive i rade normalno, ali u strogim uvjetima, u stalnoj pripravnosti, prateći je li netko obolio ili je zaražen. Srećom, u prvom polugodištu imali su samo jedan slučaj zaraze koronavirusom: tada su učenici sedmog razreda zbog bolesti jednog učenika bili tjedan dana u samoizolaciji, ali sve sve vratilo u normalu. U međuvremenu zarazilo se i nekoliko kolega, ali su ih uspjeli zamijeniti i nastava je nastavljena u regularnom obliku. Sretni su zbog toga, jer su nedostatke prošlogodišnje nastave na daljinu trebali nadoknaditi početkom ove kako bi mogli započeti s novim gradivom. Iako su

bili zabrinuti kakvi će biti rezultati u prvom polugodištu, na nedavnoj ocjenjivačkoj sjednici zaključeno je da su postignuti rezultati na razini prošlog polugodišta, i s obzirom na situaciju zadovoljavajući. Tjedan dana kasnije održana je i polugodišnja sjednica na kojoj je nastavnčki zbor sazeo događanja proteklog razdoblja i prihvatio plan za drugo polugodište.

Koncem siječnja jedan dio osmaša polagao je centralne pismene prijemne ispite za srednje škole iz mađarskog jezika i matematike. Iako još nisu poznati rezultati, prema mišljenju učitelja i učenika može se kazati da su zadaci bili dosta teški, čak i neprimjereni za ovaj uzrast, prvenstveno iz mađarskog jezika. Matematika nije bila preteška, sličila je razini kompetencijskog mjerenja.

Osmiši santovačke škole, jedan od najbrojnijih razreda

Ovih dana osmašima predstoje i prijave u srednje škole koje se moraju predati do sredine veljače. Prema preliminarnom izjašnjavanju učenika, odnosno njihovih roditelja, ima već određenijih naznaka kamo, u koje ustanove se žele prijaviti. Tako je nekolicina učenika najavila da će označiti i našu Hrvatsku gimnaziju u Pečuhu, a većina njih nastavit će u strukovnim ili drugim baskim srednjim školama. Redoslijed prioriteta još nije poznat.

„Nažalost, odabir ustanova nije nimalo jednostavan, jer je ove školske godine izostala i tradicionalna burza za daljnje školovanje, koja se obično organizira u listopadu u Baji, gdje se učenici mogu neposrednije upoznati s mogućnostima. To su mogli učiniti jedino online, a škola je roditeljima i učenicima prosljedila sve što je u vezi s tim dobila”, istaknuo je ravnatelj Šibalin.

Prema njegovim riječima, osmi razred ove godine s 22 učenika jedan je od najvećih razreda. Usto po sadašnjim saznanjima u velikoj vrtičkoj grupi ima sedamnaestero djece, budućih prvša. Prema sadašnjim saznanjima svi će se od jeseni upisati u santovačku hrvatsku školu, što je već višegodišnja praksa. Koliko će ih biti u vrtiću, u maloj grupi, još se ne zna, ali za sada je poznato da će devetero santovačkih mališana napuniti tri godine. Budući da u vrtiću nema ili samo vrlo rijetko ima djece sa strane, izuzev možda iz obližnjeg Homorúda, taj se broj još može mijenjati. Za sada je broj djece manji, ali se nikad ne zna, jer ima i doseljavanja i odeljavanja pa se ta brojka može stalno mijenjati. Konačni broj saznat će se pri upisu za novu odgojnu i školsku godinu. Upisi za novu školsku godinu određeni su centralno, ove godine rok je 15. i 16. travnja, a u vrtićima tjedan dana kasnije, premda se upisi u vrtiće prema zakonu obavljaju kada dijete napuni treću godinu života.

Potkraj prošle godine stigle su i vrlo radosne vijesti o tome da je Vlada Mađarske u okviru Programa „Mađarsko selo” odobrila

Vrtičari velike grupe, budućí prvši

potporu od 430 milijuna forinti za dogradnju santovačkog obrazovnog centra. Dakle, uz ranije doznačenih 70 milijuna osigurano je ukupno 500 milijuna forinti za drugu fazu santovačkog projekta, koji uz učenički dom uključuje i školske učionice za više razrede. Tako bi gradnja mogla započeti još ovog proljeća, nakon što Skupština Hrvatske državne samouprave objavi natječaj i provede postupak javne nabave.

„Nije u pitanju samo učenički dom već i škola, jer će u novosaagrađenoj zgradi osim doma biti smještene i učionice za više razrede, koji su trenutno smješteni u zgradi bivše seoske škole. Za sada raspolažemo samo s dijelom učeničkog doma za smještaj učenika, a s novim dijelom dobit ćemo i sve potrebne pomoćne prostorije, aulu, blagovaonicu, kuhinju i društvene prostorije, kao i nove učionice za više razrede. Time će se poboljšati održivost i dugoročno omogućiti povoljnije održavanje zgrade. Kako bi radovi mogli započeti, morat ćemo se privremeno preseliti u zgradu bivše seoske škole. Prema riječima projektanta, nadamo se da ćemo se za godinu dana, do jeseni 2022. godine moći i useliti u novu zgradu”, dodao je na kraju ravnatelj Šibalin.

Stipan Balatinac

Zaključeno prvo polugodište

Osmaši Fancaške osnovne škole u Baji

Fancaška osnovna škola jedna je od dviju bajskih škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika, a sa stotinjak učenika u nastavi hrvatskoga jezika i najveća u Bačkoj. Nastava hrvatskoga jezika odvija se većinom u posebnim, paralelnim „b” razredima. Tako je i kod osmaša, koji su krajem siječnja završili prvo polugodište, a neki od njih nedavno bili i na centralnim prijemnim ispitima za prijavu u srednje škole. Nažalost, od četrnaest osmaša ove godine nitko se neće prijaviti u neku od hrvatskih gimnazija, ali gotovo svi žele polagati jezični ispit iz hrvatskog jezika.

Osmaši Fancaške osnovne škole, polaznici hrvatskoga jezika prilikom posjeta Kulturnom centru bačkih Hrvata u Baji

Za razliku od drugog polugodišta prošle godine, kada se je prešlo na nastavu na daljinu, od jeseni se nesmetano održavala redovna nastava, uz povremenu karantenu u nekim razredima. Sve donedavno, kada su, od 4. veljače do daljnjeg u samoizolaciji razredi 3.a, 4.a, 5.a, 6.a, 7.a, 8.a, 8.b., a odnedavno djelomice i učenici 3.b razreda, i ponovno se prešlo na nastavu na daljinu.

O nastavi hrvatskoga jezika, prvom polugodištu i planovima osmaša upitali smo razrednicu 8.b razreda, učiteljicu hrvatskoga jezika Juditu Poljak. Kako nam je uz ostalo kazala, zaključeno je polugodište, a troje učenika 8.b razreda bilo je na centralnim prijemnim ispitima za prijavu u srednje škole, koji su održani u bajskoj gimnaziji Bele III. Prema riječima učenika, pismeni iz ma-

đarskog jezika bio je prilično težak, a matematika prosječna. Njih troje, jedna učenica i dva učenika, polugodište su zaključili s odličnim, a ostali s dobrim rezultatom. Kao i prijašnjih godina niti jedan učenik nije „pao”. No, osmaši nisu samo dobri učenici, već i vrlo aktivni u izvannastavnim aktivnostima, društvenom i kulturnom radu. Svi su oni članovi hrvatskog plesnog kružoka, a nedavno su s bunjevačkim plesovima sudjelovali i u školskom promidžbenom filmu za upis u novu školsku godinu. Osmaši su učenje hrvatskoga jezika usavršili u toj mjeri da po završetku osnovne škole mogu polagati jezični ispit iz hrvatskoga jezika, a takvu namjeru od četrnaest osmaša izrazilo je čak njih dvanaestero.

Fancaški učenici u sklopu predmetne nastave hrvatskoga jezika imaju tjedno šest sati, od toga četiri sata hrvatskoga jezika i po jedan sat hrvatskog narodopisa i plesa. To im omogućuje odgovarajući okvir za unapređenje jezičnog znanja, ali i njegovanje bunjevačkohrvatskih tradicija, običaja, plesova i pjesama. Osim toga članovi hrvatskoga kružoka redovito nastupaju na raznim školskim, gradskim i hrvatskim priredbama i prelima. Svake godine kada imaju priliku sudjeluju i u kampu hrvatskoga jezika u Kulturno-prosvjetnom centru u Vlašićima na otoku Pagu, ili kampu hrvatskoga jezika u Santovu. Nadaju se da će ove godine moći ponovno sudjelovati u jezičnom kampu u Vlašićima i boraviti na hrvatskom Jadranu.

Već godinama budućnost nastave hrvatskoga jezika nije upitna, što dokazuje da u svim razredima postoji hrvatska grupa, pa tako i u sedmom razredu imaju deset, a u prvom razredu petnaest polaznika nastave hrvatskoga jezika. Prema sadašnjim saznanjima od rujna će ponovno imati čisti hrvatski prvi razred. Imaju i miješane grupe, ali većinom su hrvatske grupe u „b” razredima samostalne. U nastavi s učenicima rade četiri učitelja, odnosno nastavnika: Marija Prodan, Mirjana Šibalin, ravnatelj Antun Gugan i Judita Poljak.

Za razliku od ranijih godina, nažalost, ove godine neće biti učenika koji će svoje školovanje nastaviti u nekoj od naših gimnazija, iako ih je moglo biti. Kako je naglasila učiteljica Judita Poljak, pri tome je presudno da ih roditelji teško puštaju u veće gradove, ali su zato gotovo sva djeca izrazila želju za nastavkom učenja hrvatskoga jezika i polaganjem jezičnog ispita osnovnog, a kasnije i srednjeg stupnja. Razrednica vjeruje da će se to i ostvariti.

S.B.

Spomen-ploča u spomen vancaškom pjesniku bunjevačkohrvatskog roda Stipanu Grgiću Krunoslavu pokraj ulaza

Kukinjčani pomažu

Hrvatska manjinska samouprava, Mjesna samouprava i katolička zajednica Kukinja između 18. i 23. siječnja organizirali su prikupljanje donacija za potresom nastradala područja Sisačko-moslavačke županije, izjavila nas je zastupnica Hrvatske samouprave Kukinja Renata Božanović, dodavši kako je odaziv bio velik, a ljudi su donirali od srca. Donacije trajnih prehrambenih namirnica, vode i odjeće prikupljale su se u mjesnom Domu kulture, a organizatori su pozvali na ciljano prikupljanje nakon što su kontaktirali Crveni križ u Hrvatskoj, kako bi dobili točne i pouzdane informacije što je potrebno stradalom stanovništvu. Prvo

Klementina Karanović i Renata Božanović

su razmišljali o novčanoj donaciji, međutim, mnogi su javili da nisu u mogućnosti donirati novčana sredstva, ali bi rado pomogli. Stoga su se organizatori odlučili pokrenuti akciju prikupljanja humanitarne pomoći. Ljudi su donijeli trajne namirnice (brašno, sol, šećer, ulje, rižu, tjestenine, namaze, konzerve, orašaste plodove), sredstva za čišćenje i osobnu higijenu, pelene...nema što nema.....

Osim toga prikupljeni su ručnici, posteljina, pokrivači, grijalice, a pristigla je i osobna zaštitna oprema, gumene rukavice, alkoholni dezinficijensi, maramice na bazi alkohola, medicinske maske.

I nisu donirali isključivo Kukinjčani nego i mnogi prijatelji, poznanici iz Pečuha i susjednih naselja, rekla nam je Renata Božanović, koja je iskoristila priliku da se i ovim putem zahvali svim donatorima. Dana 12. veljače osobno su odnijeli donaciju u Općinu Majur i naišli na topao doček i zahvalnost stanovnika i načelnice Klementine Karanović.

Branka Pavić Blažetin

Udvarčani pomogli četirima stradalim obiteljima u Petrinji

Hrvatska samouprava Udvara je na vijest o razornom potresu koji je 29. prosinca 2020. godine pogodio Sisačko-moslavačku županiju već početkom siječnja organizirala prikupljanje novčanih donacija za stradale u potresu. Hrvati iz Udvara imaju prijatelje u gradu Petrinji koji su im najbolje mogli kazati kome je pomoć najpotrebnija. Stoga se Hrvatska samouprava odlučila nakon prikupljenih donacija pomoći četirima konkretnim obiteljima. Prikupljanje je zaključeno 24. siječnja, a ako se pokaže potreba organizirat će se ponovo. Pozivu se odazvao veliki broj ljudi, tko je koliko mogao toliko je dao. Oni koji su željeli pomoći mogli su to učiniti direktnom uplatom na žiro račune četiriju obitelji koje je objavila Hrvatska samouprava Udvara.

Za anonimne donacije organizatori su u udvarskoj crkvi ispred oltara postavili kutiju za donacije, a crkvena su vrata danju bila otvorena. Oni koji sami nisu preko nekog od brojnih žiro računa uplatiti za stradale potresom učinili su to ovim načinom. Kako saznajemo sakupilo se točno 512 000 ft i taj je novac Hrvatska samouprava u četiri jednaka dijela i prosljedila na žiro račune četiriju osoba.

Osobi koja živi sama u selu pored Petrinje, Gornjoj Bačugi kojoj je potres jako oštetio kuću pa je neupotrebljiva, a ona ne može otići jer brine o životinjama koje drži te o starijim ljudima u selu i nema financijskih mogućnosti da popravi kuću. Profesorici hrvatskog jezika iz Gline, čijoj je obitelji s dvoje školske djece potpuno oštećen stan na petom katu stare zgrade, koja je zapečaćena i u kojoj je zabranjeno stanovati. Samohranaj majci s dvoje djece koja je ostala bez svega. Kuća joj je potpuno srušena i srušena sa zemljom. Samohranaj majci čiji je stan u stambenoj zgradi uništen, zgrada je predodređena za rušenje. Ona i dijete nemaju kamo otići, spavaju u prihvatnom centru.

Mnogi su stradali, a gore navedeni su samo neki od ljudi koji su izgubili sve i preko dana postali doslovno beskućnici, prenose riječi ljudi iz nastradalog kraja udvarski organizatori. Oni se i ovim putem zahvaljuju brizi i namjeri da se pomogne. Iako je situacija više nego teška, živi vjera kako će se vremenom svi oporaviti, kako će se sve izgraditi nanovo, od grada do kuća i ljudskih života u Petrinji i na potresom stradalom području, rekla nam je predsjednica Hrvatske samouprave Udvara Marta Barić Rónai.

B.P.B.

Održani Dani biskupa Ivana Antunovića u Subotici

Dane biskupa Ivana Antunovića svake godine u siječnju priređuje Katoličko društvo „Ivan Antunović“. Ovogodišnji Dani obilježeni su svetom misom, polaganjem vijenaca na spomenik i tradicionalnim *Razgovorom*, predavanjem na neku od aktualnih tema za vjernike u Bačkoj. Događanja su obilježena vrlo skromno, radi epidemiološke situacije.

Svetu misu 10. siječnja 2021. godine, u subotičkoj katedrali-bazilici svete Terezije Avilske predvodio je vlč. dr. Ivica Ivanković Radak, predsjednik Katoličkog društva „Ivan Antunović“. U svojoj propovijedi on je istaknuo značaj okupljanja ovim povodom i spominjanja biskupa Ivana Antunovića kako bi se za njega molili i slijedili njegov primjer. „Ono što je paralelno Isusovom životu sa Antunovićevim, pa tako i našim, jest neuspjeh i propast ovozemaljskog poslanja, gledano ljudskim očima“. Nadalje, on je naglasio i kako „Kristovo poslanje ne završava križem, nego slavnim uskrsnućem te nas nakon ovozemaljske propasti i neuspjeha čeka život vječni, jer Božja providnost vodi svačiji život“.

Prigodom 133. obljetnice smrti naslovnog biskupa Ivana Antunovića, preporoditelja bunjevačkih Hrvata, na nedavno podignut spomenik u Subotici, 13. siječnja vijence su položili predstavnici Katoličkog društva „Ivan Antunović“, Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, Hrvatskog nacionalnog vijeća, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“ i Udruge bunjevačkih Hrvata „Dužijanac“.

XXIX. *Razgovor* održan je 22. siječnja u Pastoralnom centru „Augustinianum“ u Subotici. Razgovor je tradicionalno okupljanje Hrvata u Subotici koje je započela Hrvatska prosvjetna zajednica na čelu s biskupom Lajčom Budanovićem 1934. godine. Redovito je održavan do 1941. godine i nije priređivan sve do 1990. godine, kada ga je obnovio Institut (danas Katoličko društvo) „Ivan Antunović“ i od tada se redovito održava. Tema ovogodišnjeg *Razgovora* o kojoj je govorio vlč. Luka Poljak je *Djelovanje redovnica na području Subotičke biskupije*. On je govorio o

radu i djelovanju ženskih redovničkih zajednica u Subotičkoj biskupiji. Obradena materija odnosi se mahom na razdoblje poslije službene uspostave Subotičke biskupije, a radi konteksta i sveukupne slike posegnulo se i za materijalima iz razdoblja Bačke apostolske administrature, te nešto manje iz razdoblja Kalačko-bačke nadbiskupije. Pažnja je usmjerena na sve ženske redovničke zajednice, bez obzira na jezičnu ili nacionalnu pripadnost (Hrvatice, Mađarice, Njemice, Slovenke, Rusinke, Ukrajinke, itd.), njihovo djelovanje i apostolate. Također, bilo je govora i o zaslužnim sestrama za vjerski i kulturni život naše biskupije, kao i o s. Leopoldini Čović, sestri na glasu svetosti. Predavanje je potkrijepljeno kratkim pregledom nauka Crkve o redovništvu, kao i mogućnošću refleksije o budućnosti ženskog redovništva u Subotičkoj biskupiji.

Ivica Ivanković Radak

DOPRINOS DJEČJOJ KNJIŽEVNOSTI MAĐARA U HRVATSKOJ

Poslijedoktorandica Katedre za mađarski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku Gabriela Dobsai objavila je svoju prvu dvojezičnu knjigu priča pod naslovom „Mala balerina Barbi“. Izvorni mađarski tekst na hrvatski jezik prevela je Timea Bockovac, također članica Katedre, a ilustrirala likovna umjetnica Melani Dobsai. Knjigu je na inicijativu Kornelije Dera objavilo Mađarsko kulturno društvo „Sándor Petőfi“ uz potporu Mađarskog novinarskog saveza i fonda „Gábor Bethlen“. Knjiga priča donirat će se mađarskim vrtićima i osnovnim školama. Autorica smatra važnim interkulturalni dijalog koji nas uči razumijevanju i toleranciji

te naglašava da već u najmlađoj dobi valja krenuti sa svjesnim odgojem djece. Za tu svrhu svijet priča pruža nam iznimne mogućnosti, jer se u njima svi snovi ostvaruju, sve se želje ispune, kao što to potkrjepljuju dogodovštine male balerine.

(Izvor:

Filozofski fakultet Osijek)

Trenutak za pjesmu

Vuku samo nuz gredu

Sonca su
Po snigu
Paradni konji
Vukli mladež
I dicu sitnu

Nuz gredu
Pored salaša
Samo jurili su
Al uz gredu
Konji nisu
Tili ni znojavi

Tomislav Žigmanov

Mađarska kuća otvorena u Rijeci sjedište je počasnog konzulata Mađarske

Mjesto jačanja mađarskog identiteta i promocije mađarske kulture

U riječkoj četvrti Pećine 8. siječnja, donosi HINA, u nazočnosti ministra vanjskih poslova Mađarske Pétera Szijjártóa svečano je otvorena Mađarska kuća, sjedište počasnog konzulata Mađarske.

Svečani trenutak presjecanja vrpce

Počasnim konzulom za Primorsko-goransku, Istarsku i Ličko-senjsku županiju imenovan je riječki odvjetnik Zoran Vukić. Istaknuo je kako je počašćen imenovanjem te će djelovati na jačanju veza dviju zemalja.

Péter Szijjártó je podsjetio na višestoljetnu zajedničku povijest dviju zemalja. Hrvatska i Mađarska, naglasio je, imaju niz zajedničkih interesa i područja za daljnju suradnju – Hrvatska je među najpopularnijim zemljama za mađarske ulagače i turiste, a dvije zemlje dijele i zajedničke gospodarske interese, vezane pr-

Važan element u tome su nacionalne manjine obiju zemalja, koje su kvalitetan most za suradnju, rekao je.

Zastupnik mađarske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru Robert Jankovics istaknuo je kako otvaranjem Mađarske kuće pripadnici mađarske nacionalne manjine, kojih u Rijeci i okolici živi petstotinjak, dobivaju svoj dom. Jankovics je na svom Facebook profilu napisao: „Hvala Vladi Mađarske te ministru vanjskih poslova Péteru Szijjártóu što ustrajno skrbi o pravima i zaštiti Mađara na području Republike Hrvatske.“

Nakon svečanosti otvorenja Mađarske kuće i proglašenja novog počasnog konzula, ministar Szijjártó susreo s riječkim gradonačelnikom Obersnelom i zamjenikom gradonačelnika Filipovićem. Na susretu je bilo riječi o nastavku suradnje Rijeke i Mađarske. U prvom redu istaknuta je važnost riječke luke za mađarsko gospodarstvo, ali i važnost modernizacije INA-ine rafinerije u Rijeci. Mađarski turisti sve češće posjećuju Rijeku, koja od 1997. godine njeguje prijateljsku suradnju s Csepelom, 21. slobodnim okrugom Budimpešte, donosi portal rijeka.hr

Pripremila: Branka Pavić Blažetin

Péter Szijjártó i Zoran Vukić

FOTO: KEPESJUSAG.COM

venstveno uz riječku luku i nedavno pokrenut LNG terminal u Omišlju. Szijjártó je istaknuo strateški značaj luke Rijeka i LNG terminala za Mađarsku, rekavši kako su Mađarska i mađarska poduzeća s uloženi dvije milijarde eura u 2020. godini drugi najveći ulagač u hrvatsko gospodarstvo. Mađarska je s naručenih devedeset milijuna prostornih metara i prvi kupac ukapljenog plina koji iz američkih izvora stiže do LNG terminala.

Rekao je kako je Mađarska treća zemlja po redu koja najviše koristi kapacitete riječke luke, dok je ovo područje 2019. godine posjetilo 200 tisuća mađarskih turista, ostvarivši 900 tisuća noćenja u županiji.

Rijeka, 1906. godine

IZVOR: FACEBOOK

„Pomozimo Karlovcu, gradu prijatelju!“

Vrijedna materijalna donacija budimpeštanskog VII. okruga gradu Karlovcu

Na poziv Hrvatske samouprave budimpeštanskog VII. okruga građani Erzsébetvárosa donirali su vrijednu materijalnu pomoć potresom stradalom Karlovcu. U posebnoj prostoriji Doma umirovljenika „Akácos“ prikupljena je materijalna donacija vrijedna 2 milijuna forinti. Dana 17. veljače u prijepodnevnim satima utovaru su prisustvovali i pomogli veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić, savjetnica Maja Rosenzweig Bajić, načelnik VII. okruga Péter Niedermüller, zamjenik dr. Tibor Kispál te bivša članica HDS-a, umirovljena srednjoškolska nastavnica Anica Mandić i bunjevački Hrvat Attila Balatoni.

Dr. Tibor Kispál, Péter Niedermüller, Mladen Andrić i Katica Benčik

Ljetovanje karlovačke djece u odmaralištu VII. okruga u Balatonmárfürdőu, izložba fotografija Gorana Vranića „Portret grada zvijezde ili na razmeđu suvremenoga i povijesnoga“, prezentacija kulturne baštine, turizma i gastronomije općine Mošćenička Draga u Umjetničkom centru K11, sudjelovanje na Festivalu piva u Karlovcu i ljetovanje djece na hrvatskom Jadranu tek su dio bogate suradnje između Hrvatske samouprave VII. okruga, Samouprave Erzsébetvárosa i Grada Karlovca. Naravno, tu su i višedesetljetna iskrena prijateljstva, koja su od neprocjenjive vrijednosti i ne mjere se kunama ili forintama. Nakon prvih vijesti o potresu predsjednica Katica Benčik odmah se raspitala za situaciju u Karlovcu: naime, u snažnom potresu u Sisačko-moslavačkoj županiji i u tome gradu mnogi su izgubili svoje domove i egzistenciju. Nakon toga objavila je oglas za prikupljanje materijalne donacije za stradale. Za petnaest dana u posebnoj prostoriji Doma umirovljenika „Akácos“ prikupljena je materijalna donacija, gumene čizme, kišni ogrtači, deke, pokrivači, vreće za spavanje, električni radijatori, igračke, školski pribor, higijenske potrepštine i pribor za čišćenje u vrijednosti od 2 milijuna forinti. Uz pomoć prijatelja, podrijetlom bunjevačkog Hrvata Attila Balatonija tvrtka Renault Magyarország stavila je na raspolaganje vozilo i omogućila besplatan prijevoz robe. Dana 17. veljače u prijepodnevnim satima utovaru su prisustvovali i pomogli veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić, savjetnica Maja Rosenzweig Bajić, načelnik VII. okruga Péter Niedermüller, dogradonačelnik dr. Tibor Kispál i bivša članica Hrvatske samouprave, umirovljena srednjoškolska nastavnica Anica Mandić. Prije utovara robe održana je tiskovna konferencija.

Veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić na početku se građanima VII. okruga zahvalio za vrijednu donaciju, naglasivši kako se od samog početka sa svih strana Mađarske potresom pogođenom području dostavljaju materijalne i novčane donacije. „Bolje je da to osobno i ne znate kako je grozno organizirati život u takvim uvjetima. Ljudi su izgubili svoje kuće, stanove i prošlost, a sadašnjost i budućnost su im upitne“, istaknuo je veleposlanik Andrić. Govorio je i o tome kako su se u mnogim mjestima u Mađarskoj prikupljale financijske donacije za mobilne kućice. Pomalo se organizira i rad škola, ali i cjelokupan život u takvim izvanrednim uvjetima. „Ali takva katastrofa traži vrijeme, a takva pomoć pomaže da se preskoči to vrijeme“, rekao je veleposlanik Mladen Andrić. Načelnik VII. okruga Péter Niedermüller izjavio je da su bili jako iznenađeni i duboko užasnuti kada su pročitali vijest o potresu u Hrvatskoj. „Hrvatska nije blizu samo u kilometrima nego i duhovno, kulturno, pa je bilo prirodno da smo potres doživjeli kao da se dogodio u našoj zemlji. Ne mislim samo na povijesnu tradiciju, nego i

Većinu kutija je utovario Attila Balatoni

na to da Mađari u Hrvatsku odlaze kao doma“, izjavio je načelnik Niedermüller, naglašivši da između Samouprave Erzsébetvárosa i Grada Karlovac od 2008. godine postoji ugovor o suradnji. Ovu suradnju načelnik je ocijenio najintenzivnijom među svim gradovima prijateljima okruga. Prikupljena pomoć 18. veljače krenula je na put u Karlovački crveni križ. Hrvatska samouprava VII. okruga prikuplja i novčanu donaciju, ako želite pridonijeti izvršite uplatu na bankovni račun: Erzsébetvárosi Horvát Önkormányzat 11784009-15779478-02130000.

Kristina Goher

Prvi koraki do „Hiže mosta” u Hrvatskom Židanu

Nasuprot Staračkoga kluba i Muzeja Škoruš u Hrvatskom Židanu, stari stan, očividno čuda trpeći pod grubim vremenom, hoteć-nehoteć, prikdao se je trulosti. Na orijaškom dvoru staromu zdencu se ziše, u škadnju krovne grede čuvaju familijarnu historiju. Imena gospodarov i meštra su urizana u sirovo drivo, na što se desetljeća dugo odlučno i čvrsto naslanja kapica zgrade. U travi u staroj zdjeli, u Dalmaciji bi rekli „čuvarkuća” raste bujno, apsolutno se ne mari za zimsko trzanje. Hodnik pod vedrim nebom med dvimi centri Staračkoga kluba i Kulturnoga doma, zasad još nije u funkciji, ali i to je med cilji aktivistov Hrvatskoga katoličkanskoga omladinskoga vjerskoga i kulturnoga društva Hrvatski Židan ki se boru za spašavanje mjesnih vridnosti.

„Još pred krajem prošloga ljeta smo dobili na vladinom naticanju „Ugarsko selo” šest milijun ft za kupnju nekoga stana ali imovine, aš mi smo svenek imali želju da u Hrvatskom Židanu budo imali jedan hrvatski stari stan sa starimi dugovanji, iako su ti predmeti djelomično sad u Muzeju Škoruš, u okviru Staračkoga kluba. Mi si mislimo da pravamo dostojno mjesto za to bogatstvo”, povida Jadranka Tóth, potpredsjednica Društva ka je pred dvimi ljeti uspješno dopeljala ka kraju projekt izdavanja debele Spomen-knjige sa starimi fotografijami iz prošlosti Hrvatskoga Židana. Pod brojem 9. na Glavnoj cesti stara zapušćena obiteljska kuća Győrvári, po društvenom planu će spojiti sve generacije u sačuvanju jerbinstva ovoga kraja. Stan je jur od 1993. ljeta prez stanovnika, a po povijesni dokumenti je bio prodan 1887. ljeta Izidoru Kelemenu (pradidi bivših vlasnikov) za 2500 esterajsko-ugarskih forintov. Stara hiža u sebi i na sebi nosi sve te gradjevinske znake koji su bili karakteristični u staru dob. Za obnovljenjem ovde će stati ne samo muzej, nego i društveni prostor za spravišća. U škadnju će svoje gledatelje dočekati predstave kazališnih društav, plesačnice, dičji tabori, tamburaški večeri. Ovo će biti mjesto, kade će moći mlado pokoljenje i upoz-

Negdašnji Győrvárijev stan danas je u vlasništvu Društva

Dopredsjednica Društva Jadranka Tóth pred budućom Hižom mosta

Stara dugovanja su zasad u Muzeju Škoruš

U čekanju obnovljenja

nati stare meštrije, negdašnji žitak Hrvatskoga Židana, a najt će se prilika i za prezentacije knjig. Domaći ljudi i gosti tako bi mogli skupa oživiti stan: kuhati i recepte minjati u kuhinji, istraživati med djeli, kronikami, napisi, fotografijami starih časov, ali uprav med izdanji etnografa Ivana Horvata i Lajoša Brigovića. Prve priredbe su predvidjene jur na protuliće na dvoru, s tim neprikrivenim ciljem da oni ki dojdju, na neki način postanu i pomoćnici u obnovljenju. Spomenuto društvo već od trideset ljet dugo je, u prvom redu organizator vjerskih priredab, shodišćev u Celje, adventskih koncertov, čuvar je sakralnih spomenikov, a i domaćin tradicionalnoga Tabora Peruške Marije za katoličansku mladinu, koji će se ljetos prirediti po 28. put. Cilj novoga projekta je da stvori most med generacijami, med negdašnjim seoskim žitkom i današnjim ubrzanim ritmom svita, spašava predmetne, duhovne kulturne vridnosti i da osigurava proces prikdivanja tih vridnosti, posebnim naglaskom na očuvanju hrvatskoga jezika, identiteta i običajev. Hiža mosta po namjeri, ufajmo se čim prlje, postat će novi društveni centar, po pozivu dužnosti, s kulturnimi priredbami i s velikimi svečevanji, a pravoda i glasnovidok i nositelj bogate prošlosti ovoga naselja. *Tiho*

Ulaganje u Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin” vrijedno 73 025 000 forinti

Hrvatska državna samouprava sredinom prosinca 2020. godine dobila je obavijest da je u sklopu Programa „Mađarsko selo” za projekt obnove i razvoja Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin” dobila potporu od 73 025 000 ft. HDS je prijavio projekt, a uvjet je bio da mogu sudjelovati naselja do 5000 stanovnika, dok ustanove, odnosno zgrade trebaju biti u vlasništvu narodnosne samouprave.

HDS je imao već gotov projekt za obnovu zgrade Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin”, koji se samo trebao doraditi. S obzirom na to da je udovoljio uvjetima HDS je dobio spomenuta sredstva, a potkraj godine, između dva blagdana sve je i službeno obavljeno pa su do 31. prosinca 2020. godine i doznačena na račun HDS-a.

Obnovit će se jedna od više nekretnina, uz sportsku dvoranu od 1000 m², u kompleksu Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin”. Zgrade (sportska dvorana, nekadašnja škola, dom kulture) i zemljište su u vlasništvu Hrvatske državne samouprave od 2015. godine. Sada se tražila i dobila potpora za obnovu oronule nekretnine koja je bila zgrada nekadašnje škole u Martincima.

FOTO: FACEBOOK – CSABA NAGY

Zadatak Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin” je temeljem osnivačkog dokumenta očuvanje, održavanje i predstavljanje intelektualne i kulturne baštine, tradicije Hrvata u Mađarskoj. Stoga će nakon obnove novi prostori pružiti dostojno mjesto istome za ostvarenje javnih ciljeva kulturološkog karaktera u korist Hrvata u Mađarskoj, poput predstavljanja i njegovanja hrvatske kulture, sporta i gastronomije, ručnog rada kroz prikaz tradicionalnog hrvatskog tkanja, hrvatske gastronomske i narodne tradicije, nošnje, primanja hrvatskih tradicijskih skupina i ostvarenje narodnosnog odgoja i obrazovanja.

Branka Pavić Blažetin

Kum Sjever i kum Jug

Otišao je jednom vjetar Jug u goste svome kumu vjetru Sjeveru.

– Dobar dan, kume Sjevere!

– Bog daj, Jug kume! Sjednite za stol i da se lijepo gostimo i porazgovorimo – rekao je gostu domaćin vjetar Sjever.

Lijepo su se častili, popričali o svemu i svačemu.

I stigoše vrijeme oproštaja. Reče vjetar Jug:

– No, kume, idem ja sada doma. Imam pune ruke posla jer trebat ću puhati topao zrak na led i snijeg, koji nikako da se otopi, pogotovu u visokim planinama i brdima. Rado te očekujem u goste, pa uskoro svrati do mene.

– Imaš još vremena – reče vjetar Sjever s namjerom da još malo zadrži svoga dragog gosta.

– Rado bih ostao, ali su obaveze, obaveze! Nema više vremena za rasonodu! – odgovorio je odlučno vjetar Jug i sjeo u svoje kočije koje su bile napravljene od voska, te su se riđani dali u juriš.

Međutim Sjeverni vjetar pomislio je da će se malo našaliti sa svojim prijateljem pa je počeo puhati za njime hladan vjetar i studenu zimu. Južni vjetar još nije ni stigao do pola puta kada ga je zahvatila nemila zima; točkovi u karucama od voska odmah su se smrzli, a upregnuti konji badava su pokušali pomaći, ali uzalud. Vjetar Jug bio je primoran ispregnuti konje i pješke se vratiti kući.

– Počekaj samo, kume, vratit ću ti mili za drago! – gundao je u sebi uvrjeđeni vjetar Jug još danima.

Kroz neko vrijeme evo ti vjetra Sjevera u gostima kod svog kuma Juga.

Lijepo su se častili, jeli i pili pa ljudski i popričali...

A kada je stiglo vrijeme rastanka, rastali su se kao najbolji prijatelji.

Vjetar Sjever imao je kočije od prozirnog leda i krenuše na dalek put prema ledenom sjeveru. Kočije su mu vukli pitomi sobovi, ali nisu stigli ni do pola puta kada je za njima vjetar Jug počeo puhati. Takav je topao vjetar puhao za njima da se snijeg i led odmah otopio i na najvišim vrhovima planina i u dubokim klanacima. Naravno, i kočije od leda vjetra Sjevera postale su voda i para. Vjetar Sjever morao je skinuti sa sebe toplu bundu jer je vrućina i žega bila nesnosljiva.

No od tog vremena se ljute kumovi vjetri jedan na drugoga pa prkose jedan drugome: čas hladan vjetar puše Sjever, čas topao Jug!

(Podravina)

Sakupio: Đuro Franković

* karuce (kočije) – hintó; vosak – viasz; riđan – (vöröses) sárga ló; sob (irvas, sjeverni jelen) – rénszarvas; klanac – (hegy)szoros, szakadék, szurdok

Mala stranica

Proljeće nam kuca na vrata

Proljeće polako kuca na naša vrata, dolazi ljepše vrijeme i priroda se budi, što smo već zamijetili na mnogim mjestima. Ponegdje već cvjetaju cicamace i visibabe, a čak je stigla i prva roda u našu zemlju. Inače, postoje dva različita načina određivanja početka i kraja godišnjih doba: astronomska i meteorološka metoda. Meteorolozi se vode meteorološkim sezonama, koje se temelje na godišnjim padanjima i rastu temperature te stanju atmosfere. Meteorološka sezona koordinira se kalendarom kako bi godišnja doba podijelila na četiri tromjesečna godišnja doba. Ovim sustavom proljeće počinje 1. ožujka i traje do 31. svibnja. Druga metoda izračunavanja godišnjih doba se temelji na astronomskim sezonama. Oni se odnose na položaj Zemljine orbite u odnosu na Sunce, uzimajući u obzir ravnodnevnicu i solsticij.

Postoje tri razdoblja kroz proljeće: pretproljeće počinje u vrijeme pojavljivanja proljetnica, često zvanih „vijesnicima proljeća“, rano proljeće razdoblje je kad se pojavljuju cvjetovi i listići na drveću, a pravo proljeće razdoblje je u kojem lista mnoštvo listopadnog drveća. Najpoznatiji vijesnici proljeća su kockavica, šumarica, šafran, visibaba i jaglac. U starom se Rimu prvi dan proljeća slavio kao početak nove godine, a Kelti su slavili prvi dan proljeća kao uskrснуće Sunca. Proljeće je za mnoge imalo značenje buđenja, stvaranja i rađanja nečeg novog.

Odredi koja je proljetnica na slici i napiši odgovarajuće slovo uz ime cvijeca!

Za pametne i pametnice

1. rani jaglac _____
2. visibaba _____
3. potočnica _____
4. ljubičica _____
5. šafran _____
6. proljetni drijemovac _____

Albina Grčić Dora, izbor za pjesmu Eurovizije, u Hrvatskoj je održan 22. put s 14 finalista. Pobjedu na Dori odnijela je mlada Splitska Albina Grčić, koja će Hrvatsku s pjesmom „Tick-tock“ predstavljati u Nizozemskoj na Eurosongu. Albina je hrvatskoj publici prirasla k srcu kao natjecateljica The Voicea, a nakon plasmana na Eurosong čeka je pravi zadatak šarmiranja publike diljem Europe. Albina Grčić ovo je bio tek prvi nastup na Dori, a glazba je njezina velika ljubav još od djetinjstva. Svoj borbeni karakter svakako je otkrila prije natjecanja rečenicom: „Nadam se nastupu na Eurosongu, no nemam što izgubiti, borim se s lavovima!“ Zahvaljujući Albini Hrvatska će na prestižno glazbeno natjecanje poslati brzu i modernu pjesmu, koja se uklapa u zabavni karakter showa. Pjesma je publici donijela osvježenje i oduševljenje. Albina Grčić, 22-godišnjakinja započela svoju glazbenu karijeru u rodnom Splitu prije 16 godina u sklopu lokalnog pjevačkog natjecanja, glazbeni talent naslijedila je od tatine obitelji, a najvatrenija navijačica i mentorica bila joj je Doris Dragović. Otkad zna za sebe pjeva na feštama i obiteljskim druženjima, a na taj način otkrila je veliku strast prema glazbi.

Hodočasnički dom u Sumartonu

Župni dvor sumartonske filijale sv. Martina (pripada župi Serdahel), koji se financijskom potporom iz raznih programa upravo preuređuje u hodočasnički dom od ljeta će moći nuditi smještaj hodočasnicima i turistima. Zgrada se obnavlja sredstvima Regionalnog operativnog programa i Programa „Mađarsko selo“, saznali smo od župnika, dekana Istvána Martona. Župni dvor će dobiti novi vanjski izgled, ali se uređuju i unutrašnje prostorije, čime će se osposobiti za idealne smještajne usluge i razne priredbe.

Sumarton se već 1321. godine spominje kao mjesto pod zaštitom sv. Martina, pod imenom Villa S. Martini. Prema povijesnim spisima ovdje je već 1384. godine stajala župna crkva, sagrađena u čast sv. Martina. U spisima Zagrebačke biskupije Sumarton se već 1334. godine spominje kao zasebna župa, prema drugim podacima crkva je građena oko 1344.-47. godine, a posvećena je za vrijeme vladavine Ludovika I. Velikog. Crkva je stradala u vrijeme turskih osvajanja. Zapisnik kanonske vizitacije iz 1716. godine o župnoj crkvi navodi da je toranj sagrađen od drvenih stupova i pokriven šindrom te ima dva zvonca. Sumartonska je župa sve do

Obnavlja se župni dvor

Sumartonska crkva

1777. godine - kada je utemeljena Sambotelska biskupija - pripadala Zagrebačkoj biskupiji, nakon čega je obnovljena. Crkva sv. Martina u Sumartonu je spomenik kulture. Do 2007. godine sumartonskoj župi pripadale su filijale Serdahel, Petriba, Mlinarci i Pustara. Danas je središte župe Serdahel, a Sumarton njegova filijala pa župni dvor već godinama nije imao funkciju. Zahvaljujući potpori iz Regionalnog operativnog programa u iznosu od 14 milijuna forinti prva faza obnove započela je još prošle godine, a nastavak radova financira se iz Programa „Mađarsko selo“ (iznos potpore je 15 milijuna). Na župnom uredu već je obnovljen krov, a trenutno se radi na fasadi, osim toga bit će obnovljene i unutrašnje prostorije. Nakon obnove objekt će funkcionirati kao hodočasnički dom: naime, lokacija je uvrštena u Međunarodnu rutu sv. Martina. Još 2005. godine pokrenut je europski projekt očuvanja univerzalne europske kulturne baštine sv. Martina s idejom povezivanja mjesta i krajeva diljem Europe koji povezuju Europljane preko zajedničkih kulturnih martinskih materijalnih i nematerijalnih dobara. U taj projekt uključio se i Sumarton, a od tada u naselje nekoliko puta godišnje pristižu hodočasnici. U zgradi će biti uređene sobe za smještaj, moći će prespavati 15-20 hodočasnika ili turista, a bit će mogućnosti i za održavanje vjerskih i drugih kampova.

Mjesni župnik István Marton

beta

Hrvatska državna samouprava
na osnovi točke 20/A. § Zakona o pravnom statusu javnih službenika
(Zakon br. XXXIII. iz 1992. godine) objavljuje

JAVNI NATJEČAJ

za popunjavanje radnoga mjesta ravnatelja (viši voditelj)
Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže

Vrijeme trajanja pravnog statusa javnog službenika: neodređeno

Vrsta zapošljavanja: Puno radno vrijeme

Vrijeme trajanja zaduženja ravnatelja: Određeno, na 5 (pet) godina

Mjesto obavljanja dužnosti: 7624 Pečuh, ulica Szigeti 97.

Važniji zadaci i obveze voditelja:

Izvršenje obveza i zadataka ravnatelja manjinske višenamjenske odgojno-obrazovne ustanove

Plaća i ostala davanja:

Prema odredbama Zakona o pravnom statusu javnih službenika (Zakon br. XXXIII. iz 1992. godine)

Uvjeti za podnošenje natječaja:

- Fakultet, završeni studij MA razine - na temelju 6. priloga Vladine uredbe br.326/2013. (VIII. 30.); Stručna sprema za voditelje ustanova – pedagoški stručni ispit; Radno iskustvo od najmanje 4 godine u statusu pedagoga;
- Jezični ispit visokog stupnja iz hrvatskog jezika (C);
- Korištenje aplikacija MS Office (korisnička razina);
- Vozačka dozvola kategorije B;
- Podnošenje izvješća o imovinskom stanju;
- Mađarsko državljanstvo;
- Potvrda o nekažnjavanju;

Uz natječaj molimo priložiti sljedeće dokumente i potvrde:

Detaljan stručni životopis na hrvatskom i mađarskom jeziku; Plan vođenja ustanove na hrvatskom i mađarskom jeziku; Adekvatna potvrda o ispunjavanju uvjeta/odgovaranju uvjetima javnog poziva; izjava o korištenju osobnih podataka kandidata u svrhe vezane uz natječaj; potvrda o nekažnjavanju.

Datum popunjenja radnog mjesta: najranije od 2. srpnja 2021. godine

Krajnji rok za predaju natječaja: 1. travnja 2021. godine

Za detaljnije informacije obratiti se možete **Ivanu Guganu** na telefonskom broju **+36305252216**.

Način podnošenja natječaja:

Natječaji se podnose isključivo poštanskim putem na adresu Hrvatske državne samouprave (1089 Budapest, Bíró Lajos utca 24.) Na kuverti molimo naznačiti evidencijski broj „001/MK/2021.” te napis „Ravnatelj”

Krajnji rok za vrednovanje/ocjenjivanje pristiglih natječaja: 30. travnja 2021. godine

Mjesto i datum objave službenog javnog poziva:

- službena internetska stranica Hrvatske državne samouprave (www.horvatok.hu)
- Hrvatski glasnik

Ostale informacije o zapošljavatelju:

Informacije za izradu natječaja kandidati mogu dobiti u ustanovi od 10:00 do 11:00 sati 10. ožujka 2021. godine kad će cijela institucija biti otvorena za obilazak.

Službeni i cjelokupni javni poziv se može pronaći na internetskoj stranici www.kozigallas.gov.hu

Stipendija Hrvatske samouprave grada Barča

Kako je za Hrvatski glasnik izjavila predsjednica Hrvatske samouprave Barča Jelica Csende, već više od pet godina Hrvatska samouprava grada Barča objavljuje natječaj za godišnju srednjoškolsku stipendiju. I ove godine je tako. Uglavnom se godišnje stipendira do pet učenika, a ako ima prijavljenih koji su udovoljili uvjetima i više njih. Kako je rekla Csende, ne radi se o velikom iznosu, 20 000 forinti godišnje po natjecatelju, a isplata je u dva obroka. Samouprava smatra važnim u svom godišnjem planu i programu djelovanja i na ovaj način pomagati srednjoškolce pripadnike barčanske hrvatske zajednice.

DANI HRVATSKOGA JEZIKA 2021

*Svaka zvijezda svojim svjetlom sijeва
Svaka ptica svojim glasom spijeva,
Ti jezikom svojim zbori!
(Petar Preradović)*

Naša najznačajnija kulturno-umjetnička manifestacija „Dani hrvatskoga jezika“ ove godine priređuje se na neuobičajeni način. Iz školske aule selimo se u online prostor. Događaje koje (dijelom) prenosimo uživo možete pratiti preko platforme MS Teams. Detaljnije informacije naći ćete na školskoj web stranici (www.krleza.hu).

9. ožujka 2021. utorak

Otvorenje DHJ – svečani program učenika 7. r. u 10:00
Pozdravni govori: 6. sat (12:30)
Povezivanje i predstavljanje škola - Gimnazija Pula i Krleža
(film ĐS, film KrležaNjuz, Krleža kod)

10. ožujka 2021. srijeda

Natjecanje u kazivanju stihova od 08:00

Niži razredi u auli:

1.a i 1.b – 1. sat

2.a i 2.b – 2. sat

3.a i 3.b – 3. sat

4.a i 4.b – 4. sat

Viši razredi u 5. satu

Gimnazija u 6. satu

11. ožujka 2021. četvrtak

Osnovna škola niži razredi:

online kazališna predstava „Kuhari“ u 09:30

Za više razrede:

Online natjecanje u pjevanju po razredima u 5. satu, tj. u 11:35

Za gimnaziju:

Hrvatska glazbena scena u 12:30

12. ožujka 2021. petak

KVIZ: niži razredi osnovne škole: po razredima

Online predavanje o jeziku + KVIZ:

Za više razrede osnovne škole u 4. satu

Za gimnaziju u 5. satu

Biskup posjetio Salantu

Pečuški biskup László Felföldi 12. siječnja bio je u pastirskom pohodu, posjetio je Šikloš, a potom, odazvavši se pozivu salantske načelnice Gabrielle Hitre, i Salantu. U načelničkom uredu biskupa Felföldija primila je načelnica i delegacija salantske crkvene općine na čelu s župnikom Ladislavom Rontom. Sastanku je nazočio i predsjednik Hrvatske samouprave Salante Silvester Balić. Potom su posjetili crkvu svetog Ladislava i kapelicu Srca Isusovog. Razgovaralo se o mogućnostima ostvarenja zajedničkih ciljeva, donosi portal <https://pecsiegyhazmegye.hu>.

PEČUH

Kako doznaje Hrvatski glasnik, u organizaciji Pečuške srpske pravoslavne vjerske zajednice i Pečuško-baranjske udruge Srba prikupljena je donacija humanitarne pomoći za potresom stradala područja Sisačko-moslavačke županije. Humanitarna pomoć dostavljena je 13. veljače u Sisak, Glinu, Vrgin most i Majske Poljane, donosi Facebook profil Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu.

Milan Bandić (1955. – 2021.)

Zagrebački gradonačelnik Milan Bandić iznenada je 28. veljače preminuo u 66. godini života od posljedica srčanog udara. Milan Bandić rođen je 22. studenoga 1955. u Gradama u Bosni i Hercegovini, gdje je završio osnovnu i srednju školu.

Diplomirao je na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, a godine 2000. upisao poslijediplomski studij na tom fakultetu. Od 1980. do 1983. radio je u tvornici Ledo, a od 1983. do 1990. bio je zaposlen u Općini Peščenica. Bio je oženjen i imao jednu kćer.

Politička karijera

Od 1995. do 2000. bio je vijećnik u Skupštini Grada Zagreba, od 2000. zastupnik u Zastupničkom domu hrvatskog Sabora, potpredsjednik saborskog Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost.

Godine 2000. u trećem mandatu izabran je za vijećnika Skupštine Grada Zagreba, a 31. svibnja te godine na sjednici Skupštine Grada Zagreba izabran je za gradonačelnika Grada Zagreba. Na tu dužnost stupio je 2. lipnja 2000. godine te je ponovno izabran 20. lipnja 2001. godine.

U travnju 2002. izabran je za zamjenika gradonačelnika Grada Zagreba.

Po treći puta je postao zagrebački gradonačelnik u lipnju 2005. godine, a 31. svibnja 2009. na neposrednim izborima izabran je po četvrti put za gradonačelnika.

U lipnju 2013. na neposrednim izborima (drugi krug) kao neovisni kandidat (kandidat grupe birača), po peti puta izabran je za gradonačelnika Zagreba, a njegova lista, pojedinačno gledajući, osvojila najviše mandata u Gradskoj skupštini Grada Zagreba.

U lipnju 2017. je na neposrednim izborima (drugi krug) kao kandidat stranke Bandić Milan 365 – Stranka rada i solidarnosti, po šesti puta izabran za gradonačelnika Zagreba, a Bandić Milan 365 – Stranka rada i solidarnosti, osvojila je najveći broj mandata u Gradskoj skupštini Grada Zagreba.

Posljednji ispraćaj gospodina Milana Bandića bio je 3. ožujka na gradskom groblju Mirogoju.

Gradonačelnik Milan Bandić uvijek je brinuo o Hrvatima izvan granica Hrvatske, pa tako i Hrvatima u Mađarskoj. Prijateljstvo i suradnja ostvarivala se s Budimpeštom i Pečuhom, a grad Zagreb je svojevremeno dao značajna sredstva za kupnju zemljišta na kojem se danas nalazi dio zgrade Hrvatskog kazališta Pečuh.

HINA / Branka Pavić Blažetin